



Raport z analizy kosztów dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz kosztów dotacji na utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym w projektach PO WER 2014-2020 oraz RPO 2014-2020
w celu opracowania stawki jednostkowej na samozatrudnienie oraz stawki jednostkowej utworzenia miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym

*Departament Europejskiego Funduszu Społecznego, Ministerstwo
Inwestycji i Rozwoju*

Stosowane skróty

EFS	Europejski Fundusz Społeczny
IK EFS	Instytucja Koordynująca Europejski Fundusz Społeczny
KE	Komisja Europejska
PO WER	Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020
RPO	Regionalne Programy Operacyjne 2014-2020
PS	Przedsiębiorstwo Społeczne
PUP	Powiatowe urzędy pracy

Wstęp

Rozliczanie wydatków za pomocą metod uproszczonych stanowi znaczące obciążenie administracyjne dla beneficjentów oraz instytucji wdrażających programy finansowane z funduszy strukturalnych oraz pozwala w większym stopniu skupić się na osiągnięciu rezultatów poszczególnych interwencji.

Zgodnie z art. 67 ust. 1 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013, wydatki związane z realizacją programów finansowanych z funduszy strukturalnych mogą być rozliczane w oparciu o metody uproszczone, do których zalicza się:

- stawki jednostkowe,
- kwoty ryczałtowe,
- stawki ryczałtowe.

Niniejsza analiza służy wyliczeniu stawki jednostkowej na samozatrudnienie oraz stawki jednostkowej na utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym, które to formy wsparcia są udzielane w ramach projektów współfinansowanych z EFS.

Zgodnie z obowiązującymi wymogami, metodologia wyliczenia stawki jednostkowej musi zostać opracowana w sposób pozwalający na stwierdzenie, że przyjęte stawki jednostkowe są:

- uczciwe/rzetelne – w tym celu obliczenie musi być uzasadnione i odnosić się do rzeczywiście istniejących kategorii kosztów i stosowanych do ich rozliczenia kwot; przyjęte metody obliczeń powinny być dostosowane do potrzeb i warunków realizacji konkretnych projektów;
- sprawiedliwe – metodologia nie może faworyzować beneficjentów lub operacji; obliczenie stawki jednostkowej musi zapewnić równe traktowanie beneficjentów i/lub operacji;
- weryfikowalne – instytucja zarządzająca programem musi być w stanie wykazać, na jakiej podstawie ustaliła stawkę jednostkową; kluczowym elementem jest zapewnienie zgodności z zasadą należytego zarządzania finansami.

W oparciu o przygotowaną metodologię, stawki jednostkowe mogą być zastosowane w projekcie bez konieczności weryfikacji dokumentów księgowych potwierdzających poniesienie wydatków zarówno podczas jej rozliczania jak i kontroli na miejscu.

1. Cel i przedmiot analizy

Celem analizy przeprowadzonej przez IK EFS jest ustalenie średniego kosztu dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz średniego kosztu dotacji na utworzenie miejsca pracy w nowotworzonym lub istniejącym PS w projektach konkursowych, realizowanych ze środków EFS w obecnej perspektywie finansowej 2014-2020, zarówno dla PO WER jak i RPO, przy czym nie wyklucza się

wykorzystania wyliczonych stawek jednostkowych również w przyszłej perspektywie finansowej. Otrzymane dane będą służyć jako podstawa dla ustalenia stawek jednostkowych na samozatrudnienie oraz na utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym w projektach konkursowych.

Założeniem IK EFS jest wprowadzenie uproszczenia w procesie wnioskowania, wydatkowania i rozliczania środków europejskich poprzez wyliczenie stawki jednostkowej dla dotacji, a następnie jej zastosowanie w ramach PO WER oraz przekazanie do wykorzystania przez IZ RPO w zarządzanych przez nie programach regionalnych. Specyfika stawek jednostkowych w znaczący sposób wpływa na wspomniane uproszczenie poprzez brak obowiązku dokumentowania ponoszonych kosztów oraz rozliczania ich na podstawie dokumentów księgowych, co pozwala na koncentrację na rezultatach wsparcia udzielanego z EFS.

Wprowadzenie stawek jednostkowych na samozatrudnienie oraz na utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym pozwoli beneficjentom skupić się na osiąganiu rezultatów projektu i ułatwi rozliczanie kosztów wsparcia. Z drugiej strony, zastosowanie stawek jednostkowych pozwoli Instytucjom Pośredniczącym/ Instytucjom Zarządzającym na skupienie uwagi podczas weryfikacji wniosków o płatność i prowadzenia kontroli projektu na rezultatach i jakości wsparcia świadczonego na rzecz uczestników projektów.

2. Przyjęte założenia

Analizie poddano programy operacyjne finansowane z EFS, w których przewidziano do realizacji wsparcie w postaci dofinansowania rozpoczęcia działalności gospodarczej oraz dofinansowania utworzenia miejsca pracy w nowotworzonych i istniejących przedsiębiorstwach społecznych (jeden program krajowy tj. PO WER oraz szesnaście RPO). Spośród ścieżek wsparcia ww. programów wybrano te, które przewidują udzielanie bezzwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym.

Analizowane dane obejmowały projekty w ramach trzech priorytetów inwestycyjnych, w ramach których udzielane jest ww. wsparcie:

- 1) Priorytet Inwestycyjny 8ii *trwała integracja na rynku ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk zmarginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży;*

- 2) Priorytet Inwestycyjny 8iii *praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych, mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw*¹;
- 3) Priorytet Inwestycyjny 9v *wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia*.

Wsparcie w zakresie przyznawania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej realizowane jest zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020*.

W przypadku tworzenia miejsc pracy w nowotworzonych i istniejących przedsiębiorstwach społecznych zastosowanie mają *Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*.

Zaproponowana stawka jednostkowa na samozatrudnienie obejmuje środki finansowe przyznane uczestnikowi projektu w formie bezzwrotnego dofinansowania na podjęcie przez niego działalności gospodarczej, dzięki której zmieni on swój status na rynku pracy z bezrobotny/bierny zawodowo na zatrudniony/samozatrudniony albo poprawę jego sytuacji na rynku pracy rozumianej jako przejście z niepewnego do stabilnego zatrudnienia².

Ze względu na odmienny charakter projektów oraz cel przyznawanej dotacji, ale też odmienność regulacji stosowanych do podmiotów ekonomii społecznej w przypadku Priorytetu Inwestycyjnego 9v opracowano odrębną stawkę jednostkową na utworzenie miejsca pracy w nowotworzonych i istniejących PS, przyznawanych w ramach RPO. W przypadku stawki jednostkowej na utworzenie miejsca pracy w nowotworzonym lub istniejącym PS stawka obejmuje środki przyznane przedsiębiorstwu społecznemu lub osobie, która utworzy PS, na utworzenie miejsca pracy dla osób kwalifikowalnych zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z*

¹ Przy wyliczeniu stawki jednostkowej na samozatrudnienie uwzględniono również dane przekazane przez województwo małopolskie dotyczące Priorytetu Inwestycyjnego 8v. Ze względu na fakt, że przedstawione wydatki dotyczyły również dotacji na utworzenie działalności gospodarczej a cel priorytetów inwestycyjnych jest zbliżony, zdecydowano nie wykluczać przekazanych dotacji z przeprowadzonej analizy i uwzględnić je w wyliczeniach, z zachowaniem pozostałych przyjętych wymogów, tj. wymogów dotyczących okresu udzielenia dotacji, rozliczenia dotacji oraz wskazania statusu podatnika VAT.

² W przypadku otrzymania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej przejście z niepewnego do stabilnego zatrudnienia oznacza przejście z zatrudnienia tymczasowego, czyli opartego na umowie o pracę na czas określony, w tym na zastępstwo, umowie na okres próbny, umowie cywilnoprawnej lub pomocy w gospodarstwie rolnym w charakterze domownika na samozatrudnienie.

wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020³.

Obecnie uczestnik/podmiot otrzymujący dotację zobowiązany jest do utrzymania rozpoczętej działalności gospodarczej/utworzonego miejsca pracy w nowotworzonych i istniejących PS przez minimalny okres wskazany w umowie udzielenia dotacji zawieranej z beneficjentem. Termin ten, co do zasady, liczy się od daty wskazanej jako data rozpoczęcia działalności w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo w Krajowym Rejestrze Sądowym, natomiast w przypadku Priorytetu Inwestycyjnego 9v termin ten biegnie od dnia utworzenia miejsca pracy.

W związku z powyższym przeprowadzona analiza ma na celu zaproponowanie dwóch stawek jednostkowych: jednej na samozatrudnienie i jednej na utworzenie miejsca pracy w nowotworzonym lub istniejącym przedsiębiorstwie społecznym.

3. Metodologia i analiza danych

W celu wyliczenia stawki jednostkowej na samozatrudnienie oraz stawki jednostkowej na utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym, IK EFS zwróciła się do regionalnych Instytucji Zarządzających/Instytucji Pośredniczących z prośbą o przekazanie informacji:

- o udzielonych w latach 2015-2017, w zarządzanych przez nie programach, dotacjach na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz dotacjach na utworzenie miejsca pracy w nowotworzonych lub istniejących PS,
- które z przyznanych dotacji trafiły do podatników VAT, a które do pozostałych podmiotów (dane zgodne ze złożonym przez dotacjodawcę ostatecznym, aktualnym oświadczeniem⁴),
- dotyczących wysokości rozliczanego podatku VAT w poszczególnych dotacjach (dane pochodzące z rozliczenia).

W przypadku projektów konkursowych PO WER zobowiązano regiony do przekazania danych dotyczących wszystkich udzielonych dotacji (100%) we wskazanym okresie. W odniesieniu do RPO, dla dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej udzielonych w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8iii poproszono o

³ Dotacje udzielane są wyłącznie na tworzenie miejsc pracy dla: osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (z wyłączeniem osób niepełnoletnich), osób długotrwale bezrobotnych, osób ubogich pracujących, osób opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii, osób opuszczających zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich.

⁴ Status podatnika VAT został zweryfikowany w oparciu o bazę Ministerstwa Finansów, przy czym jeżeli pierwotny status podmiotu określał go jako podatnika VAT, status ten nie był zmieniany w wyniku weryfikacji, nawet jeżeli na przestrzeni czasu uległ zmianie. Status zmieniany był w sytuacji gdy w wyniku weryfikacji stwierdzono, że obecnie podmiot jest podatnikiem VAT. W sytuacji gdy stwierdzono, że podmiot jest podatnikiem zwolnionym w analizie nie traktowano go jako podatnika VAT ze względu na brak prawnej możliwości odzyskania przez niego podatku.

przekazanie 15% próby spośród wszystkich dotacji udzielonych w ww. okresie, natomiast dla dotacji na utworzenie miejsc pracy w nowotworzonych oraz istniejących PS poproszono regiony o przekazanie informacji o wszystkich udzielonych dotacjach (100%)⁵.

Pozyskane dane podzielono wg. ww. Priorytetów Inwestycyjnych i pogrupowano zgodnie z przyjętymi założeniami (projekty konkursowe, projekty obejmujące utworzenie miejsc pracy w nowotworzonych i istniejących PS).

Liczba otrzymanych danych		
Priorytet Inwestycyjny 8ii	Priorytet Inwestycyjny 8iii	Priorytet Inwestycyjny 9v
504	3336	2609

Następnie dane poddane zostały analizie wg. wskazanych poniżej założeń. Z dalszej analizy wykluczono dane, które wykraczały poza wskazany okres, tj. lata 2015-2017, dotacje, które zostały udzielone w wymaganym okresie, ale nie zostały jeszcze rozliczone oraz te, w których nie określono statusu podatnika VAT. Biorąc pod uwagę, że przekazane dane dotyczyły dotacji udzielonych w różnych latach oraz w różnych województwach, a także biorąc pod uwagę różnice w wartościach przyznawanych i rozliczanych dotacji, dążąc jednocześnie do uzyskania precyzyjnych wyliczeń, dla analizowanych zbiorów danych wyliczano odchylenia standardowe oraz współczynniki zmienności. Przyjęto, że współczynnik zmienności (V) kształtujący się w przedziale:

- $V < 15\%$ oznacza małą zmienność,
- $15\% < V < 35\%$ oznacza zmienność przeciętną,
- $35\% < V < 100\%$ oznacza dużą zmienność.

Przy czym współczynnik ten był brany pod uwagę przy osiągnięciu poziomu przeciętnego, tj. po przekroczeniu 15%. Przyjęte progi zmienności obniżono w stosunku do standardowo przyjmowanych ze względu na istotność kwoty dla analizowanego rodzaju wsparcia przy współczynniku przekraczającym 15%. Należy zaznaczyć, że odchylenie standardowe oraz współczynnik zmienności wyliczano dla: dotacji udzielonych, dotacji rozliczonych oraz wysokości podatku VAT z pominięciem wartości równych zero, tj. gdy wartość podatku określana była na poziomie równym zero.

Kwestią szczególnie istotną w ramach niniejszej analizy był status podatkowy podmiotów, którym udzielono wsparcia. Status ten był określany na podstawie przekazanego przez dotacjobiorcę ostatniego, aktualnego oświadczenia. Dodatkowo,

⁵ W przypadku województwa małopolskiego pod uwagę wzięto również przekazane dotacje w ramach PI 8v.

w listopadzie 2018 r., na prośbę IK EFS, status ten został zweryfikowany przez regionalne Instytucje Zarządzające/Instytucje Pośredniczące na portalu Ministerstwa Finansów⁶. Weryfikacja została przeprowadzona na 100% analizowanych danych. Przy weryfikacji statusu przyjęto założenia, że status podatnika przyjmowany do dalszych wyliczeń ulega zmianie wyłącznie w sytuacji, gdy zgodnie z pierwotną deklaracją podmiot nie był podatnikiem VAT, natomiast wg. stanu na listopad 2018 r., jego status zweryfikowany na portalu MF identyfikował go jako podatnika VAT. W takiej sytuacji do dalszych wyliczeń przyjmowano, że podmiot ten ma status podatnika VAT. W sytuacji odwrotnej tj. gdy pierwotne oświadczenie wskazywało na status podatnika, ale weryfikacja na portalu nie identyfikowała podmiotu jako podatnika VAT, status podatkowy podmiotu przyjmowany do dalszych wyliczeń pozostawał bez zmian, a więc nadal był on traktowany jak podatnik VAT. W przypadku podmiotów o statusie „zwolniony”, w dalszej analizie podmiot ten traktowany był jako podmiot, który nie jest podatnikiem VAT, gdyż odzyskanie tego podatku jest dla niego prawnie niemożliwe.

W kolejnych punktach przedstawione zostały informacje o sposobie analizy danych oraz wynikach tej analizy.

Rozdział 1 Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej

W PO WER i RPO realizowane są projekty konkursowe, w których jako jeden z dostępnych instrumentów wsparcia beneficjentów przewidziano dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Do ww. projektów stosuje się zapisy *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020*, które określają ogólne warunki i procedury dotyczące realizacji projektów w obszarze rynku pracy w ramach PO WER i RPO.

Wspomniane *Wytyczne* odnoszą się zatem, m.in. do projektów konkursowych realizowanych:

- w PO WER w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8ii *Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się i nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży*

⁶ https://ppuslugi.mf.gov.pl/_/

- w RPO w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8iii *Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw*⁷,

W ramach projektów konkursowych PO WER w Priorytecie Inwestycyjnym 8ii, z uwagi na ograniczoną liczbę udzielonych dotacji, założono, że analizie zostanie poddanych 100% udzielonych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Otrzymane dane poddano analizie pod kątem zgodności z przyjętymi założeniami opisanymi we Wstępie w pkt 3 *Metodologia i analiza danych*. Ostatecznie, dalszej analizie poddano 464 dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej udzielone w latach 2015-2017 w 6 województwach – dolnośląskim, małopolskim, podkarpackim, śląskim, świętokrzyskim i wielkopolskim (w pozostałych dziesięciu województwach w latach 2015-2017 nie udzielano ww. formy wsparcia w ramach tego Priorytetu Inwestycyjnego).

Analizę dotacji udzielonych w ramach projektów konkursowych RPO w Priorytecie Inwestycyjnym 8iii przeprowadzono natomiast na podstawie 15% próby dotacji udzielonych w 14 województwach w latach 2015-2017, w konkursach realizowanych w ramach RPO. Przekazane do analizy dane nie obejmują województwa mazowieckiego i zachodniopomorskiego, gdyż zgodnie z przekazanymi do IK EFS informacjami, w badanym okresie nie realizowano w nich projektów, w których udzielano dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej⁸. Otrzymane z regionów dane zostały poddane analizie ich zgodności z przyjętymi założeniami, zgodnie z opisem we Wstępie w pkt 3 *Metodologia i analiza danych*. W efekcie, dalszą analizę przeprowadzono na 2981 dotacjach udzielonych w latach 2015-2017 w 14 województwach.

Liczba udzielonych dotacji w projektach konkursowych w PO WER i RPO poddana analizie		
POWER	RPO	Łącznie
464	2981	3 445

⁷ Analizę przeprowadzono w oparciu o przekazane dane dotyczące dotacji udzielonych w ramach projektów konkursowych w PI 8ii oraz 8iii. Ponieważ dobrana 15% próba przekazanych danych nie zawierała dotacji udzielonych w konkursach w ramach PI 8i (takie konkursy występowały województwie świętokrzyskim) Priorytet ten nie został wykazany w raporcie. W wyliczeniach uwzględniono jednak dane dotyczące dotacji udzielonych w ramach PI 8v z uwagi na ich przekazanie przez województwo małopolskie. Brak było podstaw do ich wyłączenia gdyż zasady ich udzielania są analogiczne jak w PI 8iii.

⁸ W ramach RPO Województwa Mazowieckiego nie przewidziano alokacji na PI 8iii a w ramach RPO Województwa Zachodniopomorskiego środki w ramach PI 8iii zostały zakontraktowane w ramach instrumentów finansowych.

Na podstawie uzyskanych danych wyliczono średnią wartość przyznanej i rozliczonej dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej w projektach konkursowych EFS. W związku z ustaleniem odchylenia standardowego na poziomie 1 675,25 zł i współczynnika zmienności w wysokości 7,34% (niski poziom zmienności) podjęto decyzję, że dane nie będą korygowane o odchylenie. W związku z powyższym wyliczona średnia stanowi średnią arytmetyczną wszystkich rozliczonych dotacji i wynosi 22 810,22 zł.

Średnia wartość rozliczonej dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej w projektach konkursowych w PO WER i RPO	22 810,22 zł
--	---------------------

Biorąc pod uwagę częściową niekwalifikowalność podatku VAT⁹, przeanalizowano wpływ podatku VAT w projektach konkursowych w PO WER i RPO na wysokość ewentualnej stawki jednostkowej. Dla wszystkich projektów konkursowych liczba podatników VAT wyniosła 902, co w stosunku do liczby udzielonych dotacji stanowi 26,18%.

Status podatnika VAT podany przez właściwe Instytucje Zarządzające/Instytucje Pośredniczące w oparciu o ostatnie, aktualne oświadczenie dotacjobiorcy na etapie zbierania danych do opracowania stawek, został na prośbę IK EFS ponownie zweryfikowany w listopadzie 2018 r. na portalu Ministerstwa Finansów. Weryfikacja została dokonana na 100% danych. Założenia przyjęte dla weryfikacji statusu podatnika podmiotów, którym udzielono dotację zostały opisane we Wstępie w pkt 3 *Metodologia i analiza danych*.

Liczba dotacji w projektach konkursowych w PO WER i RPO	Liczba podatników VAT w podmiotach, którym udzielono dotacji w projektach konkursowych w PO WER i RPO	Udział podatników VAT w liczbie dotacji w projektach konkursowych w PO WER i RPO
3 445	902	26,18%

⁹Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej, podatek VAT na poziomie uczestnika projektu (możliwy do odzyskania) w związku z art. 69 ust 3 lit c rozporządzenia ogólnego – jest niekwalifikowalny.

Obok liczby podatników oraz ich procentowego udziału w liczbie przyznanych i rozliczonych dotacji, przeanalizowano również, w jaki sposób kształtuje się średnia wartość podatku VAT.

Wartość podatku VAT została wykazana w 1052 na 3445 analizowanych dotacji. Brak danych w zakresie wartości podatku VAT w części udzielonych dotacji wynika z dotychczasowego sposobu rozliczania dotacji tj. braku konieczności odrębnego wykazywania podziału na wartość netto dotacji i wartość podatku VAT. Policzono zatem średnią wartość podatku VAT w tych dotacjach, w których został on wykazany. W efekcie średnia wartość podatku VAT w dotacjach na rozpoczęcie działalności gospodarczej udzielonych w projektach konkursowych w PO WER i RPO, bez uwzględnienia wartości zerowych, tj. bez uwzględnienia dotacji, w których wysokość podatku VAT jest równa zero, wyniosła 3 281,49 zł. Jednocześnie, zgodnie z przyjętymi założeniami, dla danych dotyczących podatku VAT policzono odchylenie standardowe i współczynnik zmienności. Odchylenie standardowe wyniosło 1 291,84 zł, a współczynnik zmienności osiągnął niemal 40%. Z tego też powodu, do dalszych wyliczeń przyjęto średnią wartość podatku VAT skorygowaną o wyliczone odchylenie. W efekcie średnia skorygowana wartość podatku VAT wyniosła 3 694,44 zł.

Średnia wartość podatku VAT skorygowana o odchylenie dla dotacji w projektach konkursowych, bez uwzględnienia wartości zerowych (tj. gdy VAT=0)	3 694,44 zł
--	--------------------

Stawkę jednostkową wyliczono uwzględniając średnią wartość dotacji pomniejszoną o częściową niekwalifikowalność podatku VAT w dotacjach uzyskanych przez podatników VAT. Pomniejszenie średniej wartości dotacji zostało dokonane w oparciu o średnią, skorygowaną o odchylenie, wartość podatku VAT w dotacjach, w których był on wykazywany oraz udział podatników VAT w liczbie udzielonych dotacji w tego rodzaju projektach konkursowych.

średnia wartość dotacji – średni VAT * udział podatników VAT w liczbie udzielonych dotacji

Średnia wartość dotacji w projektach konkursowych	Średnia wartość VAT skorygowana o odchylenie dla dotacji w projektach konkursowych bez uwzględnienia wartości zerowych (tj. gdy VAT=0)	Udział podatników VAT w liczbie dotacji w projektach konkursowych
22 810,22 zł	3 694,44 zł	26,18%

Wyliczona średnia wartość dotacji uwzględniająca częściową niekwalifikowalność podatku VAT dla projektów konkursowych w PO WER i RPO została ustalona na poziomie 21 842,91 zł. Po zaokrągleniu wartości w dół do pełnych dziesiątek, zgodnie z regułami matematycznymi średnia wartość dotacji wynosi 21 840 zł



Średnia wartość dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla projektów konkursowych w EFS	21 840 zł
--	------------------

Rozdział 2 Dotacje na utworzenie miejsca pracy w PS

W ramach Priorytetu Inwestycyjnego 9v finansowane są działania na rzecz rozwoju sektora ekonomii społecznej. Jedną z udzielanych form wsparcia w ramach RPO jest przyznanie dofinansowania na utworzenie miejsca pracy w istniejących lub nowotworzonych PS. Tworzone miejsca pracy, zgodnie z obowiązującymi zasadami, adresowane są do ściśle zdefiniowanej grupy docelowej, tj. osób długotrwale bezrobotnych, ubogich pracujących, wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz młodzieży opuszczającej różne rodzaje ośrodków wychowawczych. Wsparcie oferowane jest przy udziale akredytowanych Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej.

Do ww. projektów stosuje się zapisy *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstw z wykorzystaniem środków*

Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020. Wytyczne zapewniają odpowiedni poziom koordynacji działań podejmowanych w ramach Celu Tematycznego 9 oraz jednolitość stosowanych procedur w realizowanych programach.

Analiza została przeprowadzona na podstawie danych pochodzących z 15 województw. Analiza nie objęła informacji pochodzących z województwa podlaskiego, gdyż zgodnie z informacjami przekazanymi przez IZ RPO, w badanym okresie (tj. 2015-2017) w województwie podlaskim nie udzielono żadnej dotacji na utworzenie miejsca pracy w PS. Pierwsze dotacje zostały udzielone na początku 2018 r.

Dane przekazane przez pozostałe regiony dotyczyły wszystkich udzielonych na ten cel dotacji (100% próby). Przesłane dane zostały zweryfikowane pod kątem kompletności oraz zgodności z przyjętymi założeniami, które zostały opisane w pkt 3 *Metodologia i analiza danych*. Ostatecznie dalszej analizie poddano dane dotyczące 2 100 udzielonych i rozliczonych dotacji na utworzenie miejsca pracy w istniejącym i nowotworzonym PS w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 9v w 15 województwach.

Liczba udzielonych dotacji na utworzenie miejsca pracy w istniejących i nowotworzonych PS poddanych analizie	2 100
---	--------------

Na podstawie uzyskanych danych wyliczono średnią wartość przyznanej i rozliczonej dotacji na utworzenie miejsca pracy w istniejącym lub nowotworzonym PS. W związku z ustaleniem odchylenia standardowego na poziomie 3 483,75 zł i współczynnika zmienności w wysokości 16,13% (średni poziom zmienności) podjęto decyzję, że dane zostaną skorygowane o odchylenie. W związku z powyższym do dalszych wyliczeń wykorzystano średnią skorygowaną o odchylenie standardowe, która wyniosła 22 045,92 zł

Średnia wartość rozliczonej dotacji na utworzenie miejsca pracy w PS w RPO	22 045,92 zł
---	---------------------

Biorąc pod uwagę częściową niekwalifikowalność podatku VAT¹⁰, przeanalizowano wpływ podatku VAT w projektach na utworzenie miejsca pracy w PS na wysokość ewentualnej stawki jednostkowej.

Status podatnika VAT podany przez właściwe Instytucje Zarządzające/Instytucje Pośredniczące został ponownie zweryfikowany w listopadzie 2018 r. na portalu Ministerstwa Finansów. Weryfikacja została dokonana na 100% danych. Założenia przyjęte dla weryfikacji statusu podatnika VAT zostały opisane we Wstępie w pkt 3 *Metodologia i analiza danych*.

Dla wszystkich projektów liczba podatników VAT wyniosła 1 212, co w stosunku do liczby udzielonych dotacji stanowi 57,71%.

Liczba dotacji na utworzenie miejsca pracy w PS	Liczba podatników VAT w podmiotach, którym udzielono dotacji na utworzenie miejsca pracy w PS	Udział podatników VAT w liczbie dotacji udzielonych na utworzenie miejsca pracy w PS
2 100	1 212	57,71%

Obok liczby podatników oraz ich procentowego udziału w liczbie przyznanych i rozliczonych dotacji, przeanalizowano również, w jaki sposób kształtuje się średnia wartość podatku VAT.

Wartość podatku VAT została wykazana w 1014 na 2100 analizowanych dotacji. Brak danych w zakresie wartości podatku VAT w części udzielonych dotacji wynika z dotychczasowego sposobu rozliczania dotacji tj. braku konieczności odrębnego wykazywania podziału na wartość netto dotacji i wartość podatku VAT. Policzono zatem średnią wartość podatku VAT w tych dotacjach, w których został on wykazany. W efekcie w ujęciu ogólnopolskim średnia wartość podatku VAT w dotacjach na utworzenie miejsca pracy w PS, bez uwzględnienia wartości zerowych, tj. bez uwzględnienia dotacji, w których wysokość podatku VAT jest równa zero, wyniosła 3 491,41 zł. Jednocześnie dla danych dotyczących podatku VAT policzono odchylenie standardowe i współczynnik zmienności. Odchylenie standardowe wyniosło 1 333,30 zł, a współczynnik zmienności osiągnął 38,19%. Z tego też powodu, zgodnie z przyjętymi założeniami do dalszych wyliczeń przyjęto średnią wartość podatku VAT skorygowaną o wyliczone odchylenie. W efekcie średnia wartość podatku VAT wyniosła 3 689,64 zł.

¹⁰Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej, podatek VAT na poziomie uczestnika projektu (możliwy do odzyskania) w związku z art. 69 ust 3 lit c rozporządzenia ogólnego – jest niekwalifikowalny.

Średnia skorygowana wartość podatku VAT dla dotacji na utworzenie miejsca pracy w PS, bez uwzględnienia wartości zerowych (tj. gdy VAT=0)	3 689,64 zł
--	--------------------

Stawkę jednostkową wyliczono w oparciu o średnią wartość dotacji pomniejszoną o częściową niekwalifikowalność podatku VAT w dotacjach uzyskanych przez podatników VAT. Pomniejszenie średniej wartości dotacji zostało dokonane w oparciu o średnią skorygowaną o odchylenie wartości podatku VAT w dotacjach, w których było on wykazywany oraz udział podatników VAT w liczbie udzielonych dotacji w tego rodzaju projektach.

średnia wartość dotacji – średni VAT * udział podatników VAT w liczbie udzielonych dotacji

Średnia wartość dotacji na utworzenie miejsca pracy w PS	Średnia skorygowana wartość podatku VAT dla dotacji na utworzenie miejsca pracy w PS bez uwzględnienia wartości zerowych (tj. gdy VAT=0)	Udział podatników VAT w liczbie dotacji na utworzenie miejsca pracy w PS
22 045,92 zł	3 689,64 zł	57,71%

Uwzględniając powyższe, wyliczono średnią wartość dotacji na utworzenie miejsca pracy w PS uwzględniającą częściową niekwalifikowalność podatku VAT na poziomie 19 916,47 zł. Po zaokrągleniu w dół do pełnych dziesiątek, średnia wartość dotacji wynosi 19 910 zł.



Średnia wartość dotacji na utworzenie miejsca pracy w PS	19 910 zł
---	------------------

Rozdział 3 Podsumowanie wyliczeń stawek jednostkowych

W celu wyliczenia stawek jednostkowych dla dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz dotacji na utworzenie miejsca pracy w PS przeanalizowano ponad 5 tys. dotacji udzielonych w ramach PO WER i RPO. W efekcie przeprowadzonej analizy i wyliczeń proponuje się wprowadzenie:

- jednej stawki jednostkowej na samozatrudnienie czyli rozpoczęcie działalności gospodarczej w projektach konkursowych PO WER i RPO wdrażanych w całej Polsce w kwocie 21 840 zł;
- jednej stawki jednostkowej na utworzenie miejsca pracy w istniejącym lub nowotworzonym PS w projektach wdrażanych w RPO w wysokości 19 910 zł.

Nazwa stawki jednostkowej	Proponowana wartość stawki
Stawka jednostkowa na samozatrudnienie	21 840 zł
Stawka jednostkowa na utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym	19 910 zł

Propozycja wprowadzenia wyłącznie jednej stawki jednostkowej na samozatrudnienie oraz jednej stawki jednostkowej na utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym wynika z konieczności:

- ✓ uproszczenia systemu;
- ✓ ujednolicenia podejścia w całym kraju;
- ✓ przeciwdziałania rywalizacji o odbiorcę wsparcia między instytucjami;
- ✓ zapobiegania przemieszczaniu się osób między regionami w celu uzyskania wyższej dotacji;
- ✓ zapewnienia równego traktowania uczestników projektu.

1. Indeksacja stawki jednostkowej

Maksymalna kwota wsparcia na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz na utworzenie miejsca pracy, zgodnie *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020* oraz *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze*

włączenia społecznego i zwalczania ubóstw z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 wyliczana była dotychczas jako wielokrotność przeciętnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy. Zatem uzależniona jest ona od wysokości przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Wartość przeciętnego wynagrodzenia na przestrzeni lat ulegała zmianie i kształtowała się następująco:

Rok	Wartość przeciętnego wynagrodzenia w danym roku	Procentowy wzrost przeciętnego wynagrodzenia w stosunku do roku poprzedniego
2014	3 783,46 zł	-
2015	3 899,78 zł	3,07%
2016	4 047,21 zł	3,78%
2017	4 271,51 zł	5,54%

Stawka jednostkowa, zgodnie z przyjętymi założeniami została opracowana na dotacjach udzielonych w latach 2015-2017. Biorąc pod uwagę, że informacja o przeciętnym wynagrodzeniu w gospodarce narodowej za dany rok publikowana jest przez Główny Urząd Statystyczny w pierwszym kwartale roku następującego po roku, którego publikacja dotyczy, należy zauważyć, że dotacje poddane analizie były udzielane w oparciu o przeciętne wynagrodzenia za 2015 i 2016 r. Podjęto zatem decyzję o zindeksowaniu wyliczonej w oparciu o udzielone dotacje stawki o wskaźnik wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w 2017 r., co daje wzrost każdej ze stawek jednostkowych o 5,54%.

Biorąc pod uwagę istotny wzrost przeciętnego wynagrodzenia na przestrzeni lat oraz powiązanie z nim wysokości środków możliwych do przeznaczenia na utworzenie miejsca pracy w PS, stawka jednostkowa będzie indeksowana co roku o wzrost/spadek wspomnianego przeciętnego wynagrodzenia. Najbliższa indeksacja stawek zostanie przeprowadzona w ciągu miesiąca od ogłoszenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przeciętnego wynagrodzenia za rok 2018. Instytucje Zarządzające/Instytucje Pośredniczące zostaną poinformowane o wysokości zindeksowanej stawki jednostkowej pisemnie a odpowiedni komunikat zostanie umieszczony na stronie internetowej IK EFS.

W związku z powyższym wyliczone obie stawki jednostkowe tj. na samozatrudnienie oraz na tworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym po zindeksowaniu kształtują się na następującym poziomie:

	Stawka jednostkowa wyliczona w ramach badania	Procent indeksacji stawki jednostkowej	Stawka jednostkowa po indeksacji	Stawka jednostkowa po zaokrągleniu
Stawka na samozatrudnienie	21 840 zł	5,54%	23 053,01 zł	23 050 zł
Stawka na utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym	19 910 zł	5,54%	21 020,26 zł	21 020 zł

W efekcie proponuje się przyjąć stawkę na samozatrudnienie na poziomie 23 050 zł (wyliczona stawka po zaokrągleniu w dół do pełnych dziesiątek), natomiast dla stawki na utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym proponuje się przyjąć kwotę 21 020 zł (również wyliczona kwota po zaokrągleniu w dół do pełnych dziesiątek).

2. Poziom cross-financingu i zakupu środków trwałych objętych stawkami jednostkowymi

Stawki jednostkowe dotyczą podjęcia działalności gospodarczej oraz utworzenia miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym. W związku z powyższym, stawki jednostkowe nie podlegają monitorowaniu pod kątem limitu środków trwałych czy wydatków w ramach cross-financingu. Stawki dotyczą bowiem dofinansowania realizacji określonego przedsięwzięcia przez uczestników EFS, którzy nie są beneficjentem. Ponoszone przez odbiorcę wsparcia wydatki nie wchodzi więc do ewentualnych limitów cross-financingu i nie są traktowane jako ewentualny zakup środka trwałego. Jednocześnie należy zaznaczyć, że prowadzenie działalności czy tworzenie stanowiska pracy jest przedsięwzięciem kosztochłonnym. Bez poniesienia nakładów nie jest możliwe uruchomienie, utrzymanie i rozwój przedsięwzięcia. Niejednokrotnie zaś oferowane w ramach dofinansowania z EFS środki będą jedynie częścią środków koniecznych do pozyskania i zaangażowania do realizacji zaplanowanej działalności.

Rozdział 4 Proponowany zakres stawek jednostkowych

Stawki jednostkowe są stosowane dla wszystkich interwencji polegających na dofinansowaniu podjęcia działalności gospodarczej oraz utworzenia miejsca pracy w przedsiębiorstwach społecznych, niezależnie od Celu Tematycznego i Priorytetu Inwestycyjnego w programach współfinansowanych ze środków EFS.

1. Zakres stawki jednostkowej na samozatrudnienie

Stawka jednostkowa na samozatrudnienie obejmuje wyłącznie kwalifikowalną kwotę dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej, co oznacza, że stawka jednostkowa została pomniejszona o potencjalnie niekwalifikowalną część podatku VAT.

Dofinansowanie jest przyznawane uczestnikowi projektu na realizację przedsięwzięcia opisanego w złożonym przez niego biznesplanie. Biznesplan zawiera szacunkowy budżet planowanego przedsięwzięcia, tj. ogólne kategorie wydatków planowane do poniesienia w celu rozpoczęcia działalności gospodarczej oraz wszystkie planowane źródła finansowania uruchamianego przedsięwzięcia, w tym inne niż wnioskowane dofinansowanie (np. pożyczki, środki własne itp.), w celu umożliwienia oceny przedsięwzięcia przez eksperta (w tym niezbędności planowanych do poniesienia wydatków pod kątem rodzaju proponowanej działalności gospodarczej). Z osobą, której biznesplan został pozytywnie oceniony i zaakceptowany, zostaje podpisana umowa udzielenia dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej w kwocie wynikającej z przyjętej stawki jednostkowej. Przyznana kwota dofinansowania jest zawsze równa przyjętej stawce jednostkowej. Rodzaj przedsięwzięcia, czy status podatnika VAT, nie wpływają na wysokość stawki jednostkowej, a tym samym na wartość przyznawanego uczestnikowi dofinansowania. Jednocześnie w sytuacji gdyby z szacunkowego budżetu planowanego przedsięwzięcia wynikało, że kwota niezbędna na jego uruchomienie była niższa niż stawka jednostkowa, wysokość przyznanego dofinansowania nie ulega zmianie i jest równa stawce jednostkowej. W takiej sytuacji, ponieważ podjęcie działalności gospodarczej nie jest kosztochłonne, ze stawki jednostkowej mogą być finansowane wydatki bieżące związane z prowadzeniem działalności w efekcie czego nie jest w takim przypadku udzielane już wsparcie pomostowe, o którym mowa w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020*.

Uczestnik projektu, któremu zostało przyznane dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, jest zobowiązany do jej prowadzenia w sposób nieprzerwany przez minimum 12 miesięcy. Okres ten liczy się od daty uruchomienia działalności (data podana przy wpisie do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo do Krajowego Rejestru Sądowego).

Prowadzenie działalności gospodarczej, w tym jej utrzymanie przez 12 miesięcy, podlega kontroli. Celem kontroli nie jest weryfikacja dokumentów księgowych oraz zgodności wysokości poniesionych wydatków z szacunkowym budżetem z

biznesplanu. Szacunkowy budżet służy bowiem wyłącznie ocenie możliwości realizacji planowanego przedsięwzięcia oraz jego możliwości utrzymania się na rynku. Celem kontroli jest ustalenie, czy dotowana działalność gospodarcza jest rzeczywiście prowadzona. Kontrola powinna się odbywać albo w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej albo w oparciu o dokumenty dotyczące prowadzonej działalności (w zależności od charakteru prowadzonej działalności). Sprawdzeniu może podlegać np. czy jest prowadzona księgowość przedsięwzięcia (np. czy dotacjobiorca prowadzi księgę przychodów i rozchodów), czy są odprowadzane składki do ZUS, czy są dokonywane rozliczenia z US, czy są zawierane umowy z klientami, czy wyciągi bankowe potwierdzają dokonywanie sprzedaży w ramach prowadzonej działalności, czy jest prowadzona strona internetowa działalności gospodarczej, itp. W prowadzonej kontroli nie chodzi bowiem o sprawdzenie prawidłowości działania beneficjenta ale o potwierdzenie, że faktycznie działalność jest przez niego prowadzona.

2. Zakres stawki jednostkowej na utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym

Stawka jednostkowa na utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym obejmuje wyłącznie kwalifikowalną kwotę dofinansowania utworzenia miejsca pracy w nowotworzonym lub istniejącym przedsiębiorstwie społecznym, co oznacza, że stawka jednostkowa została już pomniejszona o potencjalnie niekwalifikowalną część podatku VAT.

Stawka jednostkowa jest przyznawana na tworzenie nowych miejsc pracy poprzez tworzenie nowych PS, tworzenie nowych miejsc pracy w istniejących PS oraz tworzenie miejsc pracy w PES pod warunkiem ich przekształcenia w PS. Przedkładany biznesplan zawiera szacunkowy budżet, tj. ogólne kategorie wydatków planowanych do poniesienia w celu utworzenia miejsca pracy oraz inne planowane źródła finansowania (np. pożyczki, środki własne itp.), w celu umożliwienia oceny niezbędności planowanych wydatków pod kątem planowanych działań.

Z PS, któremu zostaje przyznane dofinansowanie zostaje podpisana umowa udzielenia bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących PS bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w PS, w kwocie wynikającej z przyjętej stawki jednostkowej. Przyznana kwota dofinansowania na jedno miejsce pracy jest zawsze równa przyjętej stawce jednostkowej. Jednocześnie w sytuacji gdyby z szacunkowego budżetu wynikało, że kwota niezbędna na utworzenie miejsca pracy jest niższa niż stawka jednostkowa, wysokość przyznanego dofinansowania nie ulega zmianie i jest równa stawce jednostkowej. Ze względu na fakt, że utworzenie planowanych miejsc pracy nie jest kosztochłonne, ze stawki jednostkowej mogą być finansowane wydatki bieżące w efekcie czego nie jest w takim przypadku udzielane już wsparcie pomostowe, o którym mowa w *Wytycznych*

w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020. Status podatnika VAT również nie wpływa na wysokość stawki jednostkowej, a tym samym na wartość przyznawanego dofinansowania.

Przedsiębiorstwo społeczne, któremu przyznano dofinansowanie na utworzenie miejsca pracy, jest zobowiązane do jego utrzymania przez minimalny okres wskazany w umowie dofinansowania.

Utworzenie miejsc pracy w nowym lub istniejącym PS w tym zachowanie okresu trwałości powstałych miejsc pracy podlega kontroli. Podczas kontroli nie są weryfikowane dokumenty księgowe oraz zgodność wysokości poniesionych wydatków z szacunkowym budżetem z biznesplanu. Szacunkowy budżet służy bowiem wyłącznie ocenie możliwości realizacji planowanego przedsięwzięcia. Kontroli podlegają natomiast dokumenty związane z utworzeniem miejsca pracy, tj. np. weryfikacja, czy miejsca pracy zostały rzeczywiście utworzone, czy powstało nowe PS i w jego ramach nowe miejsca pracy. Ponadto kontroli mogą podlegać dokumenty kadrowe, tj. np. dokumenty, w oparciu o które zostały zatrudnione osoby na nowe miejsca pracy, dokumenty wskazujące, że dane osoby spełniają wymogi określone dla osób możliwych do zatrudnienia w ramach tworzonych miejsc pracy (np. świadectwa pracy).

3. Sposób rozliczania stawek jednostkowych

Wydatki objęte stawką jednostkową są traktowane jako wydatki poniesione.

Stawka jednostkowa może zostać wykazana do rozliczenia przez beneficjenta po jej wypłaceniu uczestnikowi/przedsiębiorstwu społecznemu.

Stawka jednostkowa będzie mogła zostać uznana za kwalifikowalną jeżeli osiągnięty zostanie określony dla niej wskaźnik, zdefiniowany w tabelach w pkt 4 i 5.

W sytuacji gdy na podstawie kontroli stwierdzony zostanie brak rzeczywistego prowadzenia działalności gospodarczej, dofinansowanie podlega zwrotowi.

Beneficjent, ani odbiorca wsparcia, nie mają obowiązku gromadzenia ani opisywania dokumentów księgowych w ramach projektu na potwierdzenie poniesienia wydatków rozliczanych stawką jednostkową – gromadzone są wyłącznie te dokumenty, które są niezbędne do rozliczenia stawki jednostkowej i uznania jej za kwalifikowalną. Jest to uproszczenie wynikające ze stosowania rozliczenia tej formy wsparcia w oparciu o stawkę jednostkową. Brak konieczności gromadzenia i opisywania dokumentów księgowych na potrzeby rozliczeń przyznanego w ramach projektu dofinansowania oraz ewentualnej kontroli na miejscu nie oznacza, że podmiot nie jest zobowiązany do przestrzegania przepisów i wymogów wynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązującego, np. podatkowych, rachunkowych oraz innych regulacji związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Powyższe oznacza, że podczas rozliczania udzielonego dofinansowania, a także podczas kontroli nie będą weryfikowane pojedyncze dokumenty księgowe dotyczące wydatków wskazanych w biznesplanie. Niemniej jednak przedsięwzięcia dofinansowane ze środków EFS oraz podmioty, które to dofinansowanie otrzymały nadal będą podlegały kontroli. Podczas kontroli będzie weryfikowane faktyczne prowadzenie działalności gospodarczej (czy planowane przedsięwzięcia zostało uruchomione i funkcjonuje) oraz faktyczne utworzenie nowych miejsc pracy (czy zostały stworzone te miejsca, czy zostały zatrudnione osoby na utworzone miejsca pracy i czy faktycznie zajmują się działaniami, dla których miejsca pracy były tworzone).

Jak wynika z pkt 2 sekcji 6.6.2 *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020*, beneficjent zobowiązany jest do wskazania w umowie o dofinansowanie (wniosku o dofinansowanie) sposobu weryfikacji oraz dokumentów potwierdzających wykonanie zadań rozliczanych stawką jednostkową – co podlega zatwierdzeniu przez właściwą instytucję.

Do dokumentów tych należeć będą dokumenty potwierdzające realizację wsparcia oraz utrzymanie uruchomionej działalności/utworzonego miejsca pracy przez minimalny, wymagany okres – wskazane poniżej w pkt 4 i 5.

4. Zakres stawki jednostkowej na samozatrudnienie

Nazwa stawki	Stawka na samozatrudnienie
Wysokość stawki jednostkowej (po zindeksowaniu)	23 050 zł
Nazwa wskaźnika rozliczającego stawkę jednostkową	Liczba osób, które podjęły działalność gospodarczą
Definicja wskaźnika rozliczającego stawkę jednostkową	Do osiągniętej wartości wskaźnika można wliczyć osobę (uczestnika projektu EFS), która łącznie spełnia następujące warunki: <ul style="list-style-type: none"> zarejestrowała działalność w CEiDG lub KRS podpisała umowę dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej opisanej w biznesplanie, zawierającą zobowiązanie do prowadzenia działalności nieprzerwanie przez minimalny okres 12 miesięcy oraz otrzymała środki od beneficjenta na podjęcie

	działalności gospodarczej w wysokości wynikającej ze stawki jednostkowej.	
Dokumenty niezbędne do rozliczenia stawki	Etap udzielania wsparcia - podjęcie działalności gospodarczej	Potwierdzenie wpisu do CEiDG albo KRS o rozpoczęciu działalności gospodarczej wraz z datą jej rozpoczęcia
		Umowa dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej
		Kopia potwierdzenia przelewu dofinansowania na rachunek wskazany w umowie dofinansowania
	Etap po zakończeniu minimalnego okresu utrzymania działalności gospodarczej	Potwierdzenie nieprzerwanego prowadzenia działalności gospodarczej w wymaganym okresie (na podstawie informacji zawartych w CEiDG albo KRS), które podlega archiwizacji przez beneficjenta
Obowiązki beneficjenta w okresie trwania minimalnego okresu utrzymania działalności gospodarczej	Etap trwania minimalnego okresu utrzymania działalności gospodarczej (12 m-cy)	Kontrola prowadzonej działalności gospodarczej
		Pozyskanie przez beneficjenta potwierdzenia opłacania przez uczestnika projektu EFS składek ZUS
Warunki kwalifikowalności stawki		<p>Utrzymanie działalności gospodarczej przez minimalny wymagany okres (12 m-cy)</p> <p>Potwierdzenie prowadzenia przez uczestnika projektu EFS dofinansowanej działalności gospodarczej</p>

5. Zakres stawki jednostkowej na utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym

Nazwa stawki	Utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym	
Wysokość stawki jednostkowej (po zindeksowaniu)	21 020 zł	
Nazwa wskaźnika rozliczającego stawkę jednostkową	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	
Definicja wskaźnika rozliczającego stawkę jednostkową	<p>Do osiągnięcia wskaźnika można policzyć miejsca pracy utworzone w wyniku działalności OWES w nowoutworzonych PS, PS uruchomionych w drodze przekształcenia z PES oraz w istniejących PS na podstawie podpisanej umowy dofinansowania utworzenia miejsca pracy, zapewniającej jednocześnie jego utrzymanie przez minimalny okres wskazany w umowie dofinansowania.</p> <p>Jako miejsce pracy należy rozumieć zatrudnienie równe wymiarowi co najmniej ¼ etatu.</p>	
Dokumenty niezbędne do rozliczenia stawki	Etap udzielenia wsparcia – utworzenie miejsca pracy	Umowa dofinansowania na utworzenie miejsca pracy w PS/utworzenia miejsc pracy w nowotworzonym PS lub w PES przekształcanym z PS
		Kopia potwierdzenia przelewu środków na rachunek wskazany w umowie o udzielenie dofinansowania na utworzenie miejsca pracy w PS
		Oświadczenie PS o wzroście liczby miejsc pracy netto w PS, któremu przyznano dofinansowanie na utworzenie miejsca pracy
		Kopie umów o pracę/ spółdzielczych umów o pracę

		wraz z oświadczeniem osoby zatrudnionej o spełnianiu warunków, o których mowa w <i>Wytocznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego...</i>
	Etap na zakończenie minimalnego okresu utrzymania miejsca pracy w PS	Kopie świadectw pracy osób zatrudnianych na tworzonych miejscach pracy
Obowiązki beneficjenta w okresie trwania minimalnego okresu utrzymania miejsca pracy	Etap trwania minimalnego okresu utrzymania miejsca pracy	Kontrola PS
		Pozyskanie przez beneficjenta potwierdzenia opłacania przez uczestnika projektu EFS składek ZUS

6. Informacje o dochodach, które mogą powstać w związku z zastosowaniem stawki jednostkowej

Stawka jednostkowa dotyczy udzielenia wsparcia na podjęcie działalności gospodarczej lub utrzymanie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym. Celem udzielenia dotacji jest uruchomienie i prowadzenie przez min. 12 miesięcy działalności gospodarczej lub utworzenie miejsca pracy w PS, które również zostanie utrzymane przez minimalny wymagany w umowie okres trwałości. Dodatkowo w przypadku tworzenia miejsc pracy należy pamiętać, że są one adresowane do stricte zdefiniowanej grupy docelowej. Kwestią nierozzerwalnie związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej, w tym funkcjonowaniem PS jest generowanie dochodu, co świadczy o sukcesie przeprowadzonych przy wsparciu EFS działań. Dochód ten nie jest jednak dochodem w rozumieniu art. 61 rozporządzenia ogólnego.

7. Opis ryzyka związanego z wprowadzeniem stawki jednostkowej

Największym identyfikowanym ryzykiem jest brak znajomości mechanizmu stawek jednostkowych przez beneficjentów, a przez to niewłaściwe dokumentowanie oraz monitorowanie wydatków rozliczanych stawkami.

Jako działanie mające na celu przeciwdziałanie zidentyfikowanemu ryzyku IP powinna przewidzieć szkolenia dla potencjalnych beneficjentów oraz szkolenia dla beneficjentów na etapie realizacji projektów z zakresu rozliczania, dokumentowania i

monitorowania projektów obejmujących stawki jednostkowe. Dodatkowo na wszystkich poziomach zarządzania programem powinny być publikowane najczęściej pojawiające się pytania i odpowiedzi dotyczące tego obszaru.

Innym ryzykiem jest ryzyko przyznania dofinansowania podmiotom, którym środki te nie są dla uruchomienia przedsięwzięcia niezbędne (ryzyko wynikające z braku umieszczania w biznesplanie rodzaju i wysokości planowanych do poniesienia wydatków).

Kluczowym elementem przeciwdziałającym powyższemu ryzyku będzie właściwie zaplanowana i przeprowadzona rekrutacja do projektu ze szczególnym uwzględnieniem kwalifikacji uczestników/PS do przyznania dofinansowania. Dodatkowo szczególny nacisk i uwaga powinny zostać skierowane na właściwe podejście i ocenę biznesplanów.